

ПОГОДЖЕНО

В.о. директора Департаменту
освіти і науки Вінницької
обласної державної
адміністрації

Володимир Буняк

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Серебрійського навчально-
реабілітаційного центру
Могилів-Подільського району
Вінницької обласної Ради
З.Калашнікова

Обговорено та схвалено
Педагогічною радою
Серебрійського навчально-
реабілітаційного центру
Могилів-Подільського району
Вінницької обласної Ради
протокол №4 від 30.08.2019 року

**Освітня програма
для 5-10 класу
Серебрійського навчально-реабілітаційного
центру
Могилів-Подільського району
Вінницької обласної Ради
на 2019-2020 навчальний рік**

I. Загальні положення освітньої програми

Освітня програма Серебрійського навчально-реабілітаційного центру (далі – Серебрійський НРЦ) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Серебрійський НРЦ – це спеціальний заклад загальної середньої освіти, метою діяльності якого є реалізація права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями інтелектуального розвитку у поєднанні з тяжкими порушеннями мовлення, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, здобуття освіти відповідного рівня, розвиток та корекцію порушень, забезпечення їх повноцінної життєдіяльності, соціального захисту, умов для максимальної психологічної та соціально-трудової реабілітації

Метою освітньої програми для дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення здобувачів освіти, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, соціалізації та адаптації в соціумі, здійснення допрофесійної освіти.

Головними завданнями є:

- Здобуття базової середньої освіти для дітей зі складними порушеннями розвитку мовлення з урахуванням індивідуальної програми розвитку, шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою.
- Забезпечення системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу дітей з урахуванням стану їх здоров'я, особливостей психо-фізичного розвитку;
- Соціалізація та інтеграція дітей зі складними порушеннями розвитку в суспільство;
- Сприяння засвоєнню вихованцями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісному спілкуванню, основ гігієни та здоровому способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- Сприяння всебічному розвитку дітей;
- Здійснення корекційно-розвиткової та реабілітаційної роботи;
- Надання реабілітаційних послуг згідно з індивідуальною програмою реабілітації дитини;
- Надання психолого-педагогічної допомоги батькам або іншим законним представникам, які виховують дітей такої категорії, з метою обов'язкового залучення їх до освітнього, корекційно-розвиткового та реабілітаційного процесу.

Програму побудували із врахуванням таких **принципів:**

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;

- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

II. Ключові компетентності:

- *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- *соціально-трудова компетентність*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудова діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;
- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими умінями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;
- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма Серебрійського НРЦокреслює рекомендовані підходи до планування й організації освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

III. Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчального плану;
- очікувані результати навчання здобувачів базової середньої освіти;
- зміст навчальних предметів ;
- перелік комплектів навчальних програм:

№з/п	Перелік програм	Класи	Автор	Рік
1.	Українська мова	5 - 7	Кравець Н.П.	2019
		8 - 10	Кравець Н.П.	2019
2.	Українська література	5 - 7	Кравець Н.П.	2019
		8 - 10	Кравець Н.П.	2019
3.	Математика	5- 7	Королько Н.І.	2015
		8 - 10	Королько Н.І.	2010
4.	Історія України	7 - 10	Косанко Ю.М.	2015
5.	Я у Світі	5	Трикоз С.В.	2014
6.	Природознавство	5 -10	Трикоз С.В.	2015
7.	Географія	6 - 10	Одинченко Л.К.	2015
8.	Фізика і хімія у побуті	7 - 10	Татьянчікова І.В.	2015
9.	Музичне мистецтво	5 - 8	Квітка Н.О.	2015
10.	Образотворче мистецтво	5 - 8	Дмитрієва І.В.	2014
11.	Трудове навчання (швейна справа)	5 - 10	Мерсіянова Г.М.	2010
12.	Трудове навчання (столярна справа)	5 - 10	Ващук О.Ф.	1991
13.	Трудове навчання (сільськогосподарська праця)	5-10	Хованова О.А., Чеботарьова О.В., Тарасенко В.М., Мальована О.А.	2015
14.	Трудове навчання (квітникарство)	5-10	Чеботарьова О. В.	2016
15.	Трудове навчання (гончарна справа)	5-10	Мерсіянова Г.М.	1994
16.	Трудове навчання (художня вишивка)	5-10	Мерсіянова Г.М.	1994
17.	Інформатика	5 - 10	Кликова С.О.	2015
18.	Основи здоров'я	5 - 10	Вдовіченко І.В.	2009
19.	Фізична культура	5 - 10	Бобренко І.В.	2015

- перелік підручників:

№з/п	Підручники	Класи	Автор	Рік
1	Математика	5	Л. І. Прохоренко	2018
2	Українська мова	5	Г. М. Плешканівська	2007
3	Українська література	5	М. П. Кравець, М. В. Дмитрієва	2016
4	Я у світі	5	Трикоз С.В., Блеч Г.О.	2014
5	Трудове навчання (швейна справа)	5	Г. М. Мерсіянова, Г. Б. Картушина,	2001

			Г.Г.Мозгова	
6	Математика	6	Н. І. Королько	2014
7	Читанка	6	В.С. Турчинська	2000
8	Природознавство	6	Л.С. Стожок, О. В. Любарець	2002
9	Географія	6	Л. К. Одинченко	2018
10	Світ навколо тебе	6	Л. Дробот	2006
11	Математика	7	Л. І. Королько	2014
12	Українська мова	7	І. М. Сидоренко	2000
13	Літературне читання	7	Н. П. Кравець	2014
14	Світ навколо тебе	7	Л. Дробот	2008
15	Географія	7	Л. К. Одинченко, Л. Дробот	2018
16	Природознавство(рослини)	7	П. І. Гуріна, Г. Я. Чопик	2003
17	Історія України	7	Ю. М. Косенко	2016
18	Фізика і хімія в побуті	7	С. В. Глухова	2018
19	Літературне читання	8	Л. І. Нижник, О. С. Сагірова	2001
20	Історія України	8	Ю. М. Косенко	2017
21	Географія	8	Л. К. Одинченко, В. О. Липа	2018
22	Фізика і хімія в побуті	8	В. І.Бондар	2002
23	Українська мова	9	В. Є. Турчинська	2000
24	Літературна читанка	9	Г. М. Плешканівська	2002
25	Історія України	9	Ю. М. Косенко	2018
26	Природознавство (людина)	9	Є. М. Трофимова	2005
27	Географія України	9	Л. К. Одинченко, В. О. Липа	2015
28	Фізика та побутова хімія	9	В. І. Бондар	2003
29	Математика	10	Л. С. Томенчук, В. В.Хабалюк,	2017
30	Українська мова	10	Н. П. Кравець	2013
31	Літературна читанка	10	Н. П. Кравець	2004
32	Трудове навчання (сільськогосподарська праця)	10	К. Волошенко, О. Васишин, О. Кучеренко	2009

- перелік корекційно-розвиткових програм:

№з/п	Перелік програм	Класи	Автор	Рік
1.	Програма корекційно – розвиткової роботи «Соціально – побутове орієнтування»	5 - 10	Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.	2016
2.	Програма з корекційно – розвиткової роботи «Розвиток мовлення»	5 - 10	Хайдарова О.С., Блеч Г.О.	2018
3.	Програма з корекційно –	5 - 10	Бобренко І.В.	2016

	розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура»			
--	--	--	--	--

- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-10-х класів складає 6265 годин: для 5 класу — 875 годин/навчальний рік, для 6 класу — 980 годин/навчальний рік, для 7 класу — 1050 годин/навчальний рік, для 8-10 класів — 1120 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети.

Інваріантна основа реалізується через освітні галузі:

- «Мови і літератури»,
- «Математика»,
- «Природознавство»,
- «Суспільствознавство»,
- «Мистецтво»,
- «Технології»,
- «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальному плані реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальні предмети: «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Природознавство», «Фізика і хімія у побуті», «Географія».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети: «Історія України», «Я у світі».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети: «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я», «Фізична культура».

Освітня галузь «Мови літератури»

«Українська мова»

Метою предмета «Українська мова» є надання учням такої мовної освіченості та мовленнєвого розвитку, які б допомогли їм успішно увійти в соціокультурний простір країни і адаптуватися та інтегруватися в нього по закінченню школи.

Завданнями навчання української мови здобувачів освіти 5-9 класів виступають:

- Навчання усного та писемного мовлення;
- Формування вмінь спілкуватися в різних ситуаціях;
- Прищеплення етичних і моральних рис школяра;
- Розвиток та корекція психофізичних недоліків;
- Виховання любові до української мови;
- Надання особистісних рис засобами української мови.

Матеріал предмета «Українська мова» дібрано з метою сприяння мовному та мовленнєвому розвитку школярів і з урахуванням трьох основних принципів навчання української мови: комунікативна змістова лінія, лінгвістична містова лінія, українознавча змістова лінія, діяльнісна змістова лінія, навчально-мовна лінія.

У комунікативній змістовій лінії подано зміст роботи з формування вмінь сприймати усне та писемне мовлення, відтворювати його, працювати з усними і письмовими висловлюваннями різних типів, стилів і жанрів мовлення, з якими здобувачі освіти щоденно стикатимуться як у навчальній діяльності так і в подальшій майбутній діяльності. Також закладено матеріал з мовленнєвознавчих понять: спілкування і мовлення, текст, діалог, монолог, типи, жанри та ситлі мовлення.

Лінгвістична змістова лінія – це курс мовної системи, якою здобувачі освіти мають оволодіти для поліпшення свого мовлення. Вона забезпечує певний обсяг знань з мови, доступний особам з особливими освітніми потребами (орфоепічні, лексичні, граматичні, стилістичні знання) та сформовані на цій базі мовні вміння та навички.

В українознавчій змістовій лінії закладено перелік тем із розвитку мовлення, які орієнтують надавача освіти на добір відповідних текстів, що знайомлять з історією, звичаями, традиціями, ремеслами, духовною культурою українського народу, загальнолюдськими моральними нормами. Українознавча змістова лінія сприяє збагаченню граматичної будови усного та писемного мовлення, розширенню лексичного запасу школярів, засвоєння етнокультурознавчих явищ та понять, зокрема символів, фразеологізмів, пов'язаних з народними традиціями, звичаями, ремеслами, побутом.

Діяльнісна змістова лінія реалізується через ситсему вправ і завдань комплексного характеру, усвідомлення учнями структури власної самостійної діяльності, розвиток їхніх мовленнєвих здібностей, оволодіння базовими мисленнєвими прийомами під час опанування рідної мови (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, класифікація, систематизація та ін.)

Освітня галузь «Мови літератури» «Українська література»

Метою предмета «Українська література» є сформувати основи читацької культури у школярів, потребу читати художню літературу, прищепити інтерес до книги як до джерела інформації, навчити сприймати художній твір як явище мистецтва, розумовий розвиток здобувачів освіти і корекція його недоліків засобами художньої літератури.

Завдання навчання читання:

- Формування міцної навички читання;
- Читацької самостійності, інтересів;
- Виховання засобами літератури любові до України, її народу, його мови;
- Прилучення до кращих літературних надбань;
- Вироблення вмінь працювати з текстами різних жанрів, типів і стилів;
- Розвиток і корекція пізнавальних процесів.

Основою структурування програми виступають змістові лінії Державного стандарту з читання: художні твори для читання та їх зміст, формування навички читання, смисловий і структурний аналіз тексту, художньо-естетичний розвиток, елементи літературознавчої пропедевтики, бібліотечні знання і вміння.

Художні твори для читання та їх зміст. Коло читання охоплює кращі художні твори, доступні учням кожного класу. Це твори усної народної творчості: легенди, казки, перекази, думи; а також малі фольклорні жанри (загадки, скоромовки, лічилки, приказки, прислів'я тощо); доступні учням твори української класичної та сучасної літератури; твори дитячої періодики – газет, часописів. За тематичним спрямуванням – це твори про Україну, минуле й сьогодення, про любов і шану до рідного краю, до української мови й цсторичного минулого України.

Формування навички читання – продовження роботи над удосконаленням навички читання у школярів зокрема таких якісних ознак читання як темп, усвідомленість і виразність.

Смисловий і структурний аналіз тексту. Здобувачі освіти вчаться аналізувати текст літературного твору як мистецтво слова.

Завданнями смислового структурного твору є сприймання художнього образу, розуміння того, що хотів хотів сказати автор цим твором, а науково-пізнавального тексту – розуміння смислових зв'язків, ознак, понять, явищ, висновків.

Художньо-естетичний розвиток. Формування в здобувачів освіти уміння сприймати засоби художньої виразності відповідно до їх функцій у художньому творі. Формування художньо-естетичних смаків, навчання емоційно переживати, виражати свої думки і почуття шляхом словесного малювання, переказу змісту прочитаного з творчим завданням, інсценізувати, складати загадки, план твору і за ним переказувати його зміст.

Елементи літературознавчої пропедевтики. Основним в літературній пропедевтиці є ознайомлення здобувачів освіти з літературою різних жанрів і стилів, текстами різних типів мовлення. Ознайомлення із доступними літературознавчими поняттями, потрібними для аналізу твору: це текст, заголовок, тема твору, головна думка.

Матеріал змістової лінії «*бібліотечно-бібліографічні знання й уміння*» передбачає ознайомлення здобувачів освіти із різними видами видань, уміннями працювати з науковою, художньою книжкою, працював у шкільній та сільській бібліотеці, зокрема користуватися каталогами та вибирати книжки на певну тематику.

Освітня галузь «Математика» «Математика»

Метою математичної освітньої галузі є розвиток математичного мислення дитини, розпізнання в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, розуміти і оцінювати математичні факти і закономірності.

Основними завданнями викладання математики є:

- Формування доступних кількісних. Просторових, часових уявлень та понять, знань про величини, основи наочної геометрії;
- Корекція та розвиток психічних процесів, пізнавальної діяльності особистості;
- Формування практичних умінь та навичок.

Освітня галузь «Природознавство» «Природознавство»

Метою навчального предмета «Природознавство» є формування в здобувачів освіти знань про природу, шляхом спостережень окремих об'єктів живої та неживої природи, уявлень та елементарних понять про конкретні об'єкти живої та неживої природи, усвідомлення в здобувачів освіти належності людини до природи та суспільства; створення передумов для бережного ставлення до навколишнього середовища.

Зміст предмета забезпечує вирішення таких **завдань**:

- Надання здобувачам освіти знання про основні елементи неживої та живої природи, про будову і життя рослин, тварин, людини;
- Сформувані цілісне уявлення про живу та неживу природу, про місце в ній людини; розкрити в доступній формі зв'язки між природою та трудовою діяльністю людей;
- Сформувані правильне розуміння природних явищ і ставлення до них;
- Сприяти усвідомленню здобувачами освіти необхідності охорони природи та раціонального використання її ресурсів;
- Сформувані практичні вміння з вирощування рослин та догляду за тваринами;
- Прищепити навички, що необхідні для збереження та зміцнення особистого здоров'я, попередження захворювань;
- Сформувані зацікавлене ставлення до вивчення природи.

Освітня галузь «Природознавство» «Фізика і хімія в побуті»

Метою вивчення предмета «Фізика і хімія в побуті» є формування у школярів елементарних знань про основні властивості фізичних тіл і речовин, про найважливіші фізичні і хімічні процеси, явища та їх закономірності, дає змогу уточнити і розширити уявлення учнів про навколишній світ, його стан і про ті зміни, які відбуваються в ньому в результаті тих чи інших внутрішніх процесів і зовнішніх причин, дати їм правильне тлумачення. Пояснення причин фізичних і хімічних явищ буде сприяти закладенню основ наукового розуміння дійсності, що попередить виникнення помилкових уявлень.

Зміст предмету дозволяє вирішити такі **завдання**:

- Формування початкових політехнічних знань, вироблення в них життєво необхідних вмінь та навичок, які ґрунтуються на знаннях властивостей речовин, фізичних і хімічних закономірностей, необхідних для самостійної трудової діяльності;
- Формування світогляду, збагачення чуттєвого досвіду;
- Корекції психіки, а також розвитку їх пізнавальної діяльності.
- Розвиток логічного мислення у школярів, його розумових операцій (проведення аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, встановлення найважливіших причинно-наслідкових відношень та зв'язків),
- Розвиток пам'яті та уваги, мовлення, уявлень, емоційно-вольової сфери, уваги розвитку мовлення, збагаченню їхнього словника відповідною лексикою (тертя, тиск, теплопровідність, важелі, блоки, ізолятори, провідники, розчинність тощо).
- Привчати спостерігати явища, помічати характерні, суттєво важливі закономірності та властивості предметів, виявляти причинні зв'язки між ними,
- Пізнавати дію законів природи в найпростіших технічних процесах і враховувати їх у своїй практичній діяльності.

Освітня галузь «Природознавство» «Географія»

Загальною метою вивчення предмету «Географія» є формування елементарних географічних знань про природу, населення і господарство свого краю, України та зарубіжних країн; розкриття взаємодії людини і природи, взаємозв'язків і відношень між природними і суспільними явищами для забезпечення повноцінного функціонування особистості в оточуючому світі.

Мета курсу реалізується через розв'язання наступних головних **завдань**:

- формування елементарних географічних уявлень і понять про природу, населення та господарство різних територій;
- засвоєння здобувачами освіти географічної термінології, необхідної для розуміння сучасної інформації і використання у повсякденному житті;
- формування умінь практично застосовувати здобуті знання, користуватися джерелами географічної інформації;
- розвиток розумових здібностей здобувачів освіти, зв'язного мовлення, емоційно-вольової сфери, пізнавального інтересу в процесі географічних спостережень, розв'язання конкретних практичних завдань різного характеру, самостійного набуття нових знань;
- сприяння національно-патриотичному, екологічному, морально-етичному, естетичному вихованню.

Освітня галузь «Суспільствознавство» «Історія України»

Метою предмету «Історія України» є:

– формування в здобувачів освіти знань про життя людей на території сучасної України з найдавніших часів до сьогодення, уявлень та елементарних понять про побут, звичаї, традиції, вірування, боротьбу за рідну землю наших предків у добу Київської Русі, Галицько-Волинської держави, Великого князівства Литовського, Речі Посполитої, Гетьманщини, Російської та Австро-

Угорської імперії, українських держав 1917-1920 років, УРСР, незалежної України;

– розвиток і корекція психічних процесів (мислення, пам'яті, уваги, уяви, сприймання), емоційно-вольової сфери, усного зв'язного мовлення, збагачення активного словника, просторової орієнтації тощо;

– виховання самостійності, активності, поваги до матеріальних і духовних здобутків попередніх поколінь, любові до Батьківщини, усвідомлення належності до українського народу та поваги до його історії.

Зміст програми складається з чотирьох частин: «Історія України IX-XVI століть» (7 клас), «Історія України XVI-XIX століть» (8 клас), «Історія України XX - початку XXI століть» (9 клас), «Основи правових знань» (10 клас).

Зміст предмета забезпечує розв'язання наступних завдань:

1) формування правильних історико-хронологічних, історико-просторових, фактологічних уявлень про основні події, явища і процеси, які відбувалися в житті українського народу;

2) усвідомлення здобувачами освіти конкретно-історичних (на матеріалі одного-декількох уроків), загально-історичних (за результатами вивчення матеріалу одного чи декількох розділів) та основних соціологічних понять (на основі опрацювання всього курсу історії за певний клас);

3) формування вмінь:

– давати характеристику найважливішим історико-політичним діячам, оцінювати їх діяльність;

– визначати причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями і явищами;

– знаходити історико-географічні об'єкти на сучасній, історичній та контурній карті;

– локалізувати найважливіші історичні події у часі, визначати їх віддаленість від сучасності;

– співставляти рік (подію) зі століттям, визначати його частину;

– визначати хронологічну послідовність, тривалість історичних подій;

– порівнювати окремі історичні події, явища, встановлювати їх різницю і схожість;

– наводити приклади найвідоміших культурних пам'яток України;

– використовувати вивчені історичні поняття під час відповіді;

4) виховувати любов до Батьківщини, рідного краю, бережного відношення до природних і культурних пам'яток України, поважного й толерантного ставлення до представників інших національностей.

Освітня галузь «Суспільствознавство»

«Я у світі»

Метою навчального предмета «Я у світі» є особистісний розвиток здобувача освіти, формування його соціальної і громадянської компетентностей шляхом засвоєння різних видів соціального досвіду, що складається із загальнолюдських, загальнокультурних та національних цінностей, соціальних норм, громадянської активності, прийнятої в суспільстві поведінки, толерантного ставлення до відмінностей культур, традицій і різних думок.

Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення таких **основних завдань**:

- формування у осіб з особливими освітніми потребами системи уявлень та елементарних понять про соціальні норми, традиції українського народу, культурні і статево-рольові стандарти поведінки;

- виховання гуманної, соціально активної особистості, яка усвідомлює свою належність до етносоціального та соціально-культурного середовища, здатна розуміти значення життя як найвищої цінності;
- формування практичних умінь і навичок поведінки у природі і соціальному середовищі;
- оволодіння способами діяльності та моделями поведінки, які відповідають загальноприйнятим нормам моралі та права;
- забезпечення первинними ціннісними орієнтаціями щодо природи, природоохоронної діяльності, культурної спадщини України, регіону, сім'ї;
- розвиток навичок взаємодії у сім'ї, колективі, суспільстві шляхом активного спілкування із соціальним оточенням, накопичення досвіду комунікативної діяльності, дотримання правил толерантної поведінки, співпереживання і солідарності з іншими людьми у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування основ споживчої культури, вміння самостійно приймати рішення щодо власної поведінки.
- підвищення рівня готовності учнів до засвоєння суспільствознавчого, історичного матеріалу в наступних класах шляхом уточнення, розширення і систематизації уявлень про окремі соціальні явища, про життя і традиції українського народу.

Освітня галузь «Мистецтво»

«Музичне мистецтво»

Метою предмета «Музичне мистецтво» є особистісний розвиток здобувача освіти і збагачення його емоційно-естетичного досвіду під час сприймання та інтерпретації творів музичного мистецтва і музично-практичної діяльності, а також формування ціннісних орієнтацій, потреби в творчій самореалізації та духовно-естетичному розвитку.

Загальна мета конкретизується в **основних і специфічних корекційно-розвивальних завданнях**, які спрямовані на формування освітніх компетенцій:

- формування культури почуттів, збагачення емоційно-естетичного досвіду, розвиток універсальних якостей особистості (загальнокультурна компетенція);
- розвиток пізнавальної діяльності в процесі опанування вокально-хоровими вміннями та навичками – здатності керуватися набутими музичними знаннями та вміннями у процесі музичної діяльності;
- розвиток моторно-рухової сфери (предметна компетенція та компетенція особистісного самовдосконалення);

- формування здатності сприймати та інтерпретувати музичні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, судження, оцінки (комунікативна компетенція);
- формування уявлень про сутність, види та жанри музичного мистецтва, особливості його інтонаційно-образної мови, розвиток різних функцій мовлення в процесі засвоєння основних музичних понять та відповідної термінології – пізнання навколишнього світу засобами музичного мистецтва (інформаційна та навчально-пізнавальна компетенції);
- розвиток емоційно-естетичного ставлення до творів музики, формування музичних інтересів, потреб, загальних і музичних здібностей, творчого потенціалу особистості (ціннісно-сенсова компетенція);
- виховання основних моральних та комунікативних якостей особистості, формування національної свідомості в процесі розуміння учнями зв'язків музики з іншими видами мистецтва, з природним і культурним середовищем життєдіяльності людини (загальнопредметна та загальнокультурна компетенції).

Освітня галузь «Мистецтво»

«Образотворче мистецтво»

Метою предмета «Образотворче мистецтво» є: особистісний розвиток здобувачів освіти на основі досягнення освітньої (засвоєння елементарних художньо-естетичних знань та оволодіння графічно-практичними вміннями і навичками) та корекційно-розвиткової (сенсорний, інтелектуальний, емоційний розвиток) цілей.

Зміст курсу реалізується в процесі опанування художньо-естетичних знань, сприймання й розуміння, репродукування художніх образів та оволодіння графічно-практичними вміннями й навичками за обов'язкової спрямованості навчального процесу.

Головні завдання викладання образотворчого мистецтва:

- Збагачення знань і уявлень про види та жанри образотворчого мистецтва, його роль у житті людей; ознайомлення здобувачів освіти із кращими творами декоративно-ужиткового та народного мистецтва, живопису, скульптури, архітектури, графіки.
- Активізація, корекція і спеціальна спрямованість пізнавальної діяльності здобувачів освіти шляхом систематичного, цілеспрямованого розвитку вмінь: розпізнавати й визначати форму, будову, розміри та пропорції окремих частин, колір, просторове розташування предметів у навколишній дійсності й у творах мистецтва; аналізувати, порівнювати (виявляти подібність і відмінність) предмети та явища, знаходити суттєві ознаки, встановлювати логічні зв'язки; визначати послідовність роботи під час малювання, здійснювати контроль за своєю роботою, відповідно оцінювати результати.

- Розвиток адекватності проявів емоційних реакцій у процесі сприймання творів образотворчого мистецтва; стимулювання свідомого емоційно-ціннісного ставлення до естетичних явищ дійсності й мистецтва; розвиток усвідомленості, відповідності та самостійності оцінних суджень, інтересу до художньої творчої діяльності; здатності до сприймання, розуміння і відтворення художніх образів.
- Формування елементарних навичок декоративного малювання, малювання з натури, з пам'яті, за уявою та уміння застосовувати їх в навчальній, трудовій та суспільно корисній діяльності.
- Виправлення недоліків моторно-рухової сфери, розвиток елементів сенсорної культури (чуття кольору, форми, ритму, симетрії, пропорції, розмірів тощо).
- Збагачення, уточнення й активізація словникового запасу за рахунок спеціальної лексики, удосконалення фразового мовлення..
- Виховання в школярів основних моральних якостей особистості, працелюбності, охайності, наполегливості, уміння працювати самостійно й у колективі.

Для вирішення цих завдань у програмі передбачено такі змістові лінії: декоративне малювання, малювання з натури, тематичне малювання, бесіди про образотворче мистецтво.

Малювання з натури. Змістом уроків малювання з натури є зображення різноманітних предметів, дібраних з урахуванням графічних можливостей здобувачів освіти.

Обов'язково передусє вивчення зображуваного предмета: визначення його форми, конструкції, розміру складників, їх кольору та взаєморозташування. Важливо виробити в учнів потребу порівнювати свій малюнок із натурою і окремі деталі малюнка між собою. Істотне значення для цього має розвиток у школярів уміння застосовувати середню (осьову) лінію, а також користуватися допоміжними (додатковими) лініями для перевірки правильності малюнка.

Декоративне малювання. Змістом уроків декоративного малювання є складання різних візерунків, призначених для прикраси предметів ужитку, а також оформлення святкових листівок, плакатів, запрошень тощо.

Паралельно з практичною роботою на уроках декоративного малювання здобувачі освіти ознайомлюються зі зразками народного декоративно-ужиткового мистецтва. Демонстрація творів народних майстрів дозволяє дітям зрозуміти красу виробів і доцільність використання їх у побуті. Під час занять школярі отримують відомості про застосування візерунків на тканинах, килимах, шпалерах, посуді, іграшках, ознайомлюються з художнім різьбленням по дереву і кістці, склом, керамікою та іншими виробами - предметами побуту.

Завдання з декоративного малювання: складання візерунків за готовими зразками, за поданою схемою, з поданих елементів, самостійне складання візерунків.

Малювання за темою. Змістом уроків тематичного малювання є зображення предметів і явищ навколишнього світу та ілюстрація уривків із літературних творів. Корекційно-виховні завдання уроків тематичного малювання вирішуватимуться значно ефективніше, якщо перед практичною роботою школярів проводити відповідну підготовчу роботу. Необхідно запропонувати школярам визначити сюжет, назвати й усно описати об'єкти зображення, розповісти, як, де й у якій послідовності їх намалювати. Для точнішої передачі предметів на малюнку доцільно використовувати, за можливості, реальні об'єкти, а для чіткішого розташування елементів малюнка на аркуші паперу слід активізувати комбінаторну діяльність здобувачів освіти із моделями та макетами. З метою

збагачення зорових уявлень школярів доцільно використовувати книжкові ілюстрації, плакати, листівки.

Бесіди про образотворче мистецтво. Метою бесіди про образотворче мистецтво є вироблення в здобувачів освіти умінь визначати сюжет, розуміти зміст твору та його головну думку, а також усвідомлювати деякі, доступні для осмислення, засоби художньої виразності. Розуміння художнього образу має спиратися на створення емоційного контакту з твором, на вдосконалення навичок аналітико-синтетичної діяльності, а також на збагачення емоційно-особистісного досвіду школяра з урахуванням виховних, освітніх та коригувальних аспектів, закладених у самому змісті мистецтва.

Освітня галузь «Технології» «Трудове навчання»

Предмет «Трудове навчання» в нашому закладі реалізується через такі профілі: швейна справа, столярна справа, гончарна справа, художнє вишивання, квітникарство, сільськогосподарська праця.

Класи	Профілі навчання
5 клас	Художнє вишивання
	Сільськогосподарська праця
6 клас	Сільськогосподарська праця
	Гончарна справа
7 клас	Столярна справа
8 клас	Гончарна справа
	Столярна справа
9 клас	Столярна справа
	Швейна справа
10 клас	Квітникарство
	Столярна справа

Метою предмету «Трудове навчання» є: створення додаткової форми освіти осіб з особливими освітніми потребами для подальшої соціалізації в суспільстві, виховання і розвиток особистості, а також створення умов для розвитку творчого потенціалу. Програма складена на основі принципів достатності для навчання праці і корекції психофізичного розвитку особистості.

Підготовка здобувачів освіти до самостійного трудового життя досягається за умови розв'язання наступних **завдань**:

- формувати трудові навички і уміння осіб з особливими освітніми потребами;
- коригувати порушення психофізичного розвитку, недоліки трудової діяльності,
- навчити здобувачів освіти навичкам і прийомам традиційної та художньої обробки матеріалів різних видів;
- навчити застосовувати отримані знання і уміння на практиці;
- виховати працьовитість, ощадливість, акуратність в роботі з матеріалами і інструментами;
- розвинути у здобувачів освіти навички екологічної культури;
- розвинути у здобувачів освіти самостійність, щоб адаптуватися до соціальних умов

Освітня галузь «Технології» «Інформатика»

Мета:

1. Використання комп'ютерних технологій для корекції порушень та загального розвитку осіб з особливими освітніми потребами, їх соціалізація, адаптація до сучасного життя;
2. Створення основ використання комп'ютерів в інших напрямках навчальної діяльності.

Завдання:

1. Адаптувати сприйняття дитини до нового виду подачі та передавання інформації;
2. Розвивати уміння алгоритмічно мислити, що означає вміння представити складну дію у вигляді організованої послідовності простих дій, уміння діяти за інструкцією;
3. Розвивати пізнавальний інтерес до використання інформаційних технологій та способів їх практичного застосування;
4. Розвивати взаємодопомогу та вміння спілкуватися.

Очікувані навчальні досягнення

На кінець вивчення курсу «Основи комп'ютерної грамотності» здобувачі освіти повинні:

Знати:

- техніку безпеки при роботі за комп'ютером;
- основні пристрої комп'ютера, поняття, терміни та налаштування інтерфейсу;
- прикладні програми, включаючи Paint, Word, Excel, Power Point.

Вміти:

- вмикати і вимикати комп'ютер;
- користуватися клавіатурою і мишкою комп'ютера для введення інформації;
- здійснювати елементарні дії з файлами і папками ;
- копіювати інформацію на змінний носій;
- працювати з антивірусними програмами;
- створювати архів і витягувати з архіву файли, папки, програми;
- застосовувати текстовий редактор для набору, редагування та форматування текстів;
- використовувати графічний редактор для створення і редагування малюнків ;
- виконувати обчислення за допомогою програми «Калькулятор» та MS Excel;
- створювати і демонструвати презентації в програмі MS Power Point;
- прослуховувати музику та переглядати відео в програмі Windows Media Player;
- знаходити необхідну інформацію в глобальній мережі Internet;
- використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» «Основи здоров'я»

Мета предмету «Основи здоров'я» - це опанування здобувачами освіти знань про здоров'я людини, виховання в них свідомого ставлення до власного здоров'я, формування здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я,

опанування навичками безпечної для особистого здоров'я та здоров'я оточуючих поведінки.

Пріоритетним напрямом цього предмета вважається набуття певних вмінь запобігати нещасним випадкам шляхом формування свідомого ставлення до особистого здоров'я та безпеки оточуючих.

Основним завданням предмета "Основи здоров'я" є розвиток компетентності осіб з особливими освітніми потребами відносно самостійно (відповідно до віку та особливостей психофізичного розвитку) оберігати та турбуватись про власне життя та здоров'я.

Тому **завдання** шкільного предмета „Основи здоров'я” полягає у:

- формуванні основ здорового способу життя;
- забезпеченні знань, умінь, навичок безпеки життєдіяльності;
- формуванні в здобувачів освіти готовності адекватно діяти у разі наближення чи виникнення небезпек, умінь і навичок свідомого прийняття рішень;
- корекції порушень психофізичного розвитку;
- вихованні позитивних рис особистості;
- вихованні в здобувачів освіти бережного ставлення до природи;
- формуванні уявлень про безпеку пов'язані з навколишнім середовищем.

Корекційно-розвиткові заняття

В навчальний план включено години **корекційно-розвиткових занять**, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальну фізкультуру», «Ритміку».

«Соціально-побутове орієнтування»

Метою предмету «Соціально-побутове орієнтування» є підготовка осіб з особливими освітніми потребами до самостійного життя (вирішення життєво необхідних побутових завдань, виконання норм і правил культурної поведінки в суспільстві, родині, формування спроможності матеріально забезпечити себе і свою сім'ю) шляхом надання їм відповідних знань, вироблення практичних умінь та навичок життєвої і соціальної компетентності.

При проведенні кожного заняття реалізуються три основні групи **взаємопов'язаних завдань**:

- Освітні завдання, для реалізації яких необхідно здійснювати керівництво пізнавальною діяльністю; стимулювати навчально - пізнавальну діяльність здобувачів освіти по оволодінню знаннями й уміннями.

- Корекційно - розвиваючі завдання припускають цілеспрямований розвиток мислення осіб з особливими освітніми потребами (пам'яті, уваги, емоційно-вольових якостей, працездатності).

- Виховні завдання - цілеспрямоване формування позитивних якостей особистості, світогляду, моральних переконань та естетичної культури.

«Розвиток зв'язного мовлення»

Мета занять з «Розвитку зв'язного мовлення»: створення ефективних передумов для всебічного розвитку дитини, забезпечення умов, які б допомогли

успішно сформувати потребу у мовному спілкуванні та практично оволодіти мовленням як засобом комунікації, в процесі пізнання навколишнього світу. Корекційна робота проводиться у наступних напрямках, по-перше, робота над створенням передумов мовленнєвого розвитку, по-друге – над розвитком основних функцій мовлення.

Завдання програми:

1. Активізація мовленнєвої і пізнавальної діяльності.
2. Розвиток та корекція пізнавальної сфери дитини.
3. Формування комунікативної діяльності.
4. Розвиток та корекція мовлення дитини.
5. Розвиток загальної та артикуляційної моторики.

«Лікувальна фізкультура»

Мета занять з «Лікувальної фізкультури» - це корекція та компенсація вад недоліків фізичного розвитку дитини.

Головними завданнями є:

- зміцнення здоров'я та корекція недоліків фізичного розвитку;
- загартовування організму;
- розширення діапазону функціональних можливостей основним фізіологічних систем організму;
- підвищення основних сил організму та його опірності;
- оволодіння основними руховими навичками та якостями;
- виховання морально-вольових якостей та інтересу до регулярних самостійних занять фізичною кльуутрою;
- роз'яснення значення здорового способу життя, принципів гігієни, правильного режиму праці та відпочинку, перебування на повітрі, раціонального харчування

Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги: вчитель-дефектолог, вчитель розвитку мовлення, вчитель фізичної культури, вчитель музичного мистецтва.

Варіативна складованавчального плану використовується на **підсилення предмету інваріантної складової – українська література** з метою компенсації порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації, здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки, подолання мовленнєвих порушень, попередження появи вторинних порушень мовленнєвого (дислексії) та пізнавального розвитку, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми з української літератури здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується завдяки запровадженню в навчальній програмі резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Клас	Предмет	Кількість годин
5	Українська література	1
6	Українська література	1

7	Українська література	1
8	Українська література	1
9	Українська література	1
10	Трудове навчання	1

Навчання осіб з особливими освітніми потребами здійснюється за спеціальними навчальними програмами та (або) за індивідуальною програмою. Здійснюється адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей здобувачів освіти, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

Години фізичної культури враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 №144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. За №410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів встановлений відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2001 р.

№128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-тиденним навчальним тижнем.

IV. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які реалізує надавач освіти у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання забезпечують формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких талаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.

2	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійноабоза допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
3	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійноабоза допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>

4	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:(самостійнота за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
5	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння:(самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння вчитись впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
6	Ініціативність і Підприємливість	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та заміщати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди — це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>

7	Соціальна громадянська компетентності	<p>Уміння:(самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
8	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння:(самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі різних видів мистецтва.</p>

9	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>
---	--	---

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими над предметними темами, якi допомагають формуванню здобувачiв освiти уявленнь про суспiльство вцiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних життєвих ситуацiях. Навчання з наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- Органiзацiю навчального середовища — змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- Окремi предмети — виходячи з наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються над предметнi, мiж класовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi з наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiснотой чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрiзна лiнiя засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо рiзноманiтних способiв діяльності i думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета викликає у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — націлений на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрiзної лiнii є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спiсiб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалiзується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем</p>

	дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
--	---

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Освітня програма Серебрянського НРЦ та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на офіційному веб-сайті nrcc.klasna.com.

На основі освітньої програми складено навчальний план відповідно до наказу МОН України від 12.06.2018 року № 627 (таблиця №18).

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Серебрійського навчально-реабілітаційного
центру
Могилів-Подільського району
Вінницької обласної Ради
Протокол №4
від 30 серпня 2019 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Серебрійського навчально-реабілітаційного
центру
Могилів-Подільського району
Вінницької обласної Ради
З.Калашнікова
30 серпня 2019 року

**Навчальний план
5, 6, 7, 8, 9, 10 класу
з навчанням українською мовою
для дітей з інтелектуальними порушеннями**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	Українська мова	3	3	3	3	2	2	16
	Українська література	2	2	2	2	2	2	12
Суспільствознавство	Історія України	-	-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	1	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	5	4	4	4	4	25
Природознавство	Природознавство	1	1	1	2	2	-	7
	Географія	-	2	1	2	2	-	7
	Фізика і хімія в побуті	-	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
Технології	Трудове навчання	7	8	8	8	11	18	60
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	-	5
	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		24	27	29	31	31	31	173
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	2	12
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	1	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	2	2	12
Додатковий час на навчальні предмети,	Українська література	1	1	1	1	1	-	5
	Трудове навчання	-	-	-	-	-	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		25	28	30	32	32	32	179

Заступник директора
з навчальної роботи

О.Матвеева

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018р. № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», таблиця 18 до Типової освітньої програми.